

Izvješće o napretku bivše jugoslavenske Republike Makedonije za 2013. godinu

Rezolucija Europskog parlamenta od 6. veljače 2014. o izvješću o napretku bivše jugoslavenske Republike Makedonije za 2013. (2013/2883(RSP))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir odluku Vijeća od 16. prosinca 2005. o dodjeljivanju statusa države kandidatkinje za članstvo u EU-u i zaključke od 13. prosinca 2012. , od 27. i 28. lipnja 2013. i od 17. prosinca 2013.,
  - uzimajući u obzir zaključke Predsjedništva sa sastanka Europskog vijeća u Solunu od 19. – 20. lipnja 2003. o perspektivi pristupanja zemalja Zapadnog Balkana Europskoj uniji,
  - uzimajući u obzir Rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a 845 (1993) i 817 (1993) te Rezoluciju Opće skupštine UN-a 47/225 (1993) i Privremeni sporazum od 13. rujna 1995.,
  - uzimajući u obzir presudu Međunarodnog suda o primjeni Privremenog sporazuma,
  - uzimajući u obzir izvješće Komisije od 16. travnja 2013. pod naslovom „Provedba reformi u okviru dijaloga na visokoj razini o pridruživanju i promicanju dobrosusjedskih odnosa (COM(2013)0205), njezino izvješće o napretku (SWD(2013)0413) i Komunikaciju od 16. listopada 2013., pod naslovom „Strategije proširenja i glavni izazovi u razdoblju 2013. - 2014.” (COM(2013)0700),
  - uzimajući u obzir sporazum između političkih stranaka od 1. ožujka 2013., konačno izvješće istražnog odbora od 26. kolovoza 2013. i Memorandum o razumijevanju od 16. rujna 2013.;
  - uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o zemlji i svoju rezoluciju o proširenju od 22. studenog 2012.: politike, kriteriji i strateški interesi EU-a¹,
  - uzimajući u obzir članak 110. stavak 2. Poslovnika,
- A. budući da je Europsko vijeće već petu godinu zaredom odlučilo ne započeti pristupne pregovore s ovom državom unatoč pozitivnoj preporuci Komisije o tom pitanju; budući da daljnje odgađanje pridonosi rastućoj frustraciji javnog mnijenja u zemlji zbog zastoja procesa integracije u EU i stvara opasnost od pogoršanja domaćih problema i unutarnje napetosti; budući da bilateralna pitanja ne bi trebala predstavljati zapreku službenom otvaranju pristupnih pregovora iako bi trebala biti riješena prije kraja procesa pristupanja;
- B. budući da su vladavina prava, sloboda medija, regionalna suradnja i dobrosusjedski odnosi bitni dijelovi procesa širenja EU-a;
- C. budući da bi bilateralna pitanja trebalo riješiti u konstruktivnom duhu što je prije moguće,

---

¹ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2012)0453.

uzimajući u obzir načela i vrijednosti UN-a i EU-a;

1. ponavlja svoj poziv Vijeću da bez odgađanja odredi datum početka pristupnih pregovora;
2. poziva Grčku da iskoristi svoje predsjedanje kako bi dala zamah procesu integriranja ove države u EU, čime bi ponovno potvrdila svoju obvezu utvrđenu Solunskim programom 2003. te stvorila pozitivno okruženje za rješavanje bilateralnih razlika u duhu europskih vrijednosti i načela; poziva grčko predsjedništvo da iskoristi pozitivnu dinamiku svog vodstva za razvoj novih inicijativa za prevladavanje trenutnog zastoja u pregovorima te da radi na rješenju;
3. potiče državu na konsolidiranje reformi i preokretanje politika i praksi koje bi još uvijek mogle stvarati prepreke za njezinu europsku budućnost te da osigura stvaran napredak u ključnim područjima, kako je utvrđeno zaključcima Vijeća i detaljnije izjavama o procesu proširenja te stabilizacije i pridruživanja; smatra da je pokretanje pregovora s EU-om pozitivan korak prema rješavanju aktualnih sporova sa susjedima ove zemlje kojim se istovremeno stvaraju daljnje reforme za poboljšavanje situacije u zemlji;
4. žali, s obzirom na pozitivne preporuke Komisije te njezinu pozitivnu ocjenu rezultata razgovora o pristupanju na visokoj razini i upozorenje o opasnostima nazadovanja, zbog činjenice da Vijeće nije odlučilo ponoviti svoju odluku iz prosinca 2012. u kojoj je zaključilo da se u većini pitanja slaže s Komisijom, nagovijestilo moguću odluku o otvaranju pristupnih pregovora tijekom idućeg predsjedanja te primijetilo da će Komisija poduzeti sve potrebne pripremne mjere kojima se to omogućuje;
5. naglašava da nastavak odgađanja otvaranja pristupnih pregovora podrazumijeva povećanje i nepredvidljivost troškova za državu kao i za regionalnu stabilnost; poziva vladu i Komisiju da izvrše kvantitativnu analizu potencijalnih socijalnih i ekonomskih troškova, kao i domaćeg i regionalnog političkog utjecaja i opasnosti nastalih zbog propusta Vijeća da odredi datum početka pristupnih pregovora;
6. ustraje na tomu da bi prema svim državama kandidatkinjama i potencijalnim državama kandidatkinjama trebalo postupati prema njihovim zaslugama
7. bez obzira na vrlo važne izazove s kojima se zemlja susreće, slaže se sa zaključkom Komisije da zemlja ima visoku razinu usklađenosti s pravnom stečevinom EU-a s obzirom na fazu procesa pristupanja u kojoj se nalazi, te da su kriteriji iz Kopenhagena dovoljno ispunjeni za početak pristupnih pregovora; primjećuje da se u skladu s procedurama EU-a nove članice primaju tek kada ispune sve zahtjeve; dijeli stajalište Komisije prema kojem će otvaranje poglavlja 23 i 24 o pravdi, demokraciji i ljudskim pravima pospješiti napredak u područjima koja su od posebne važnosti pojedinim državama članicama;
8. poziva Europsko vijeće da podrži otvaranje postupka analitičkog pregleda, pogotovo za poglavlja 23 i 24; vjeruje da će se analitičkom pregledom potaknuti zamah reformi i pomoći zemlji da bolje odgovori na predstojeće izazove s kojim se susreće svaka država kandidatkinja kao što je daljnje povećanje učinkovitosti vladavine prava te reforme pravosuđa i javne uprave kao i jačanje međuetničke kohezije;
9. pozdravlja ispunjavanje obveza zemlje u okviru Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i njezinu naprednu fazu usklađivanja zakonodavstva s pravnom stečevinom; poziva

Vijeće da usvoji preporuke Komisije za prelazak na drugu fazu provedbe Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP), u skladu s odgovarajućim odredbama ovog sporazuma;

10. ističe da su dobrosusjedski odnosi i regionalna suradnja važan stup u procesu pristupanja ove zemlje EU-u, uključujući dogovoreno i obostrano prihvatljivo rješavanje pitanja imena pod pokroviteljstvom UN-a; imajući u vidu albansku manjinu u zemlji te također i osjetljiva bilateralna pitanja sa susjednim zemljama, osobito s Grčkom i Bugarskom, ponavlja svoje stajalište, dijeleći po tom pitanju mišljenje Komisije, da bi bilateralna pitanja trebala rješavati što je prije moguće u procesu pristupanja, u konstruktivnom i dobrosusjedskom duhu i kroz intenzivan i otvoren dijalog u duhu zajedničke europske budućnosti i to po mogućnosti prije otvaranja pristupnih pregovora; podsjeća da treba izbjegavati poteze, kontroverzne postupke i izjave koji bi mogle negativno utjecati na dobrosusjedске odnose; traži konkretnije rezultate u suradnji, s ciljem uspostavljanja dobrosusjedskih odnosa triju strana (Atene, Sofije i Skoplja);
11. podržava zaključak Komisije prema kojemu će svaki daljnji neuspjeh Vijeća u ostvarivanju napretka u vezi s pristupanjem zemlje EU-u ugroziti vjerodostojnost proces proširenja EU-a; dodaje da će se time također ugroziti ozračje potrebno za donošenje mjera reformi vezanih uz EU; primjećuje da proces pristupanja sam po sebi stvara poticaj za dovršavanje reformi;
12. vjeruje da neuspjeh obje strane da u vremenu od gotovo 20 godina pronađu obostrano prihvatljivo, pošteno i pravedno rješenje kojim bi se okončao spor oko imena također dovodi u pitanje vjerodostojnost okvira za postizanje ovog cilja u koji je važno ulagati napore; primjećuje da je do toga došlo unatoč velikim naporima posrednika UN-a i istinskoj političkoj volji obje strane da pronađu rješenje; međutim ponavlja svoje stajalište da se ne bi smjelo posezati za bilateralnim pitanjima radi ometanja europskog procesa pristupanja;
13. u tome pogledu pozdravlja prijedlog UN-ovog izaslanika Nimetza za složeno ime uz geografsku oznaku te smatra da je to dobar temelj za kompromis, pod uvjetom da makedonska nacionalnost, identitet, kultura i jezik nisu dovedeni u pitanje;
14. poziva Grčku da iskoristi svoje predsjedanje EU-om, zajedno sa svim zainteresiranim stranama iz Komisije, Vijeća i Parlamenta te iz same zemlje za davanje novog političkog zamaha istinskim i iskrenim naporima da se bez daljnjeg odlaganja pronađe obostrano prihvatljivo rješenje za pitanje imena; prima na znanje odluku Međunarodnog suda od 5. prosinca 2011. o primjeni Privremenog sporazuma od 13. rujna 1995.; zauzima stajalište da bi vodstvo zemlje i EU trebali dosljedno objašnjavati javnosti koje su koristi od rješenja čim se oko njega postigne dogovor i to prije referenduma o tom pitanju; pozdravlja sastanak i razgovore između grčkog ministra vanjskih poslova Evangelosa Venizelosa i francuskog ministra vanjskih poslova Laurenta Fabiusa o ovoj zemlji u nadi da to predstavlja znak budućih važnijih razvoja događaja koji se tiču mogućeg rješenja pitanja imena;
15. pozdravlja činjenicu da se u devet mjeseci u pozitivnom ozračju održalo pet sastanaka između radnih skupina iz zemlje i Bugarske; vjeruje da se povijesna, društvena i druga zajednička pitanja dviju zemalja koja su ostavila duboke tragove mogu najbolje rješavati dijalogom u ovom duhu, uključujući suradnju s medijima i pravnim sustavom te drugim tijelima vlasti; poziva na poduzimanje važnih koraka u smjeru postizanja pravovremenog bilateralnog dogovora koji u vezi s tim predstavlja odgovarajući okvir;

16. ponavlja svoju zabrinutost zbog korištenja povijesnih argumenata u sadašnjoj raspravi sa susjedima te ponovno poziva na postizanje pozitivnog napretka u slavljenju zajedničkih povijesnih događaja i osoba zajedno sa susjednim državama članicama EU-a, budući da bi to doprinijelo boljem razumijevanju povijesti i dobrosusjedskim odnosima; potiče pokušaje uspostave zajedničkih stručnih povjerenstava o povijesti i obrazovanju s ciljem pridonosa objektivnom tumačenju povijesti, jačanja akademske suradnje i promicanja pozitivnih stavova mladih ljudi prema susjedima; poziva vlasti da uvedu obrazovne materijale u kojima nema ideoloških interpretacija povijesti i čiji je cilj poboljšanje međusobnog razumijevanja;
17. pohvaljuje zemlju zbog očuvanja njezine konstruktivne uloge i pozitivnog doprinosa regionalnoj suradnji, pozdravlja njezino aktivno sudjelovanje u regionalnim inicijativama kao što su Srednjoeuropska inicijativa (SEI) i Regionalna inicijativa za migracije, azil i izbjeglice (MARRI); čestita zemlji na uspješnom završetku predsjedanja Procesom suradnje u Jugoistočnoj Europi (SEEC) od lipnja 2012. do lipnja 2013. te u tom pogledu pozdravlja promicanje sveobuhvatnosti kao vrijednog doprinosa daljnjem jačanju regionalne suradnje;
18. poziva Komisiju i Vijeće da uključe zemlju u novi makroregionalni okvir suradnje u Jugoistočnoj Europi, točnije u Strategiju za jadransko-jonsku makroregiju i transnacionalni program;
19. ustraje na tomu da su i potpuna provedba preporuka parlamentarne istražne komisije nakon događaja od 24. prosinca 2012. i postupanje svih strana u skladu s Memorandumom o razumijevanju neophodni za vraćanje zemlje euroatlantskoj perspektivi; ponosi se ulogom koji su povjerenik Komisije za proširenje i sam Parlament odigrali pri posredovanju u postizanju sporazuma od 1. ožujka 2013., no priznaje da je uspostavljanje konstruktivnog obostranog dijaloga i suradnje te odbacivanje bojkota odgovornost samih političkih stranaka, u interesu omogućavanja potpunog i neovisnog zakonodavnog nadzora vlade i podržavanja europskih demokratskih standarda; naglašava važnost rada vlade i političkih stranaka na poboljšavanju odnosa radi održavanja političke stabilnosti;
20. pozdravlja zaključke izbornih promatračkih misija OESS-a/UDILJP-a (Ured za demokraciju i ljudska prava) prema kojima su proljetni lokalni izbori učinkovito provedeni; dijeli zabrinutost izraženu u vezi s uravnoteženošću medijske pokrivenosti, nejasnom granicom između državnih i stranačkih aktivnosti vezanih uz korištenje administrativnih sredstava i prijavljenim nepravilnostima oko registracije birača u mjestu Pustec u Albaniji; podržava predanost vlade u vezi s pridržavanjem preporuka OESS-a/UDILJP-a za cjelovitu reformu izbornog sustava; naglašava potrebu za daljnjim naporima povećanja transparentnog financiranja i odgovornosti političkih stranaka; potiče na djelovanje radi izbjegavanja stapanja državnih i stranačkih aktivnosti za vrijeme održavanja predizbornih kampanja te radi osiguravanja međustranačkog sporazuma oko revizije registra birača;
21. naglašava potrebu osiguravanja stručnosti i neovisnosti javne uprave poboljšavanjem politike na svim razinama; primjećuje da je Parlament 8. siječnja 2014. u prvom čitanju odobrio Zakon o zaposlenicima javnih službi i Zakon o službenicima upravnih službi; smatra da je važno da novi pravni okvir sadrži temeljna načela transparentnosti, zasluga i ravnopravne zastupljenosti; poziva vladu da u tom pogledu, kao i na području javne

potrošnje i javne nabave, nastavi s potrebnim reformama, budući da će to imati pozitivne učinke na kvalitetu upravljanja;

22. poziva na produblјivanje demokracije poduzimanjem daljnjih odlučnih koraka u smjeru decentralizacije proračuna, žaleći zbog smanjenja proračuna tijekom protekle godine, no veseleći se izvješću o ispitivanju stanja decentraliziranosti, te pozdravljajući povećani udio prihoda u glavnom proračuna općina koji se postiže daljnjim mjerama za jačanje poštovanja prema lokalnim vlastima, posebno u slučajevima kad stranke koje imaju lokalnu vlast nisu na vlasti na nacionalnoj razini;
23. pozdravlja napredak procesa integracije u EU drugih zemalja u regiji, no zabrinut je da bi daljnje kašnjenje otvaranja pristupnih pregovora moglo stvoriti nerazumne razlike u regiji što bi moglo dodatno ugroziti dobre međuetničke odnose i stvoriti osjećaj zapostavljenosti među svim makedonskim građanima; osuđuje sve vrste ultranacionalizma u svim zemljama; poziva na antidiskriminacijsku politiku i toleranciju u društvu bez obzira na vjeru, narodnost ili jezik;
24. podupire poziv Komisije na dovršavanje pregleda Ohridskog okvirnog sporazuma te na započinjanje provedbe njezinih preporuka;
25. primjećuje da daljnje jačanje političkog dijaloga s albanskim stanovništvom u zemlji predstavlja važan doprinos regionalnoj stabilnosti i suradnji;
26. potiče vladu, medije, akademsku zajednicu, civilno društvo i sve relevantne dionike da javnosti šalju jasne signale da se diskriminacija na temelju nacionalnog identiteta u zemlji ne tolerira, uključujući i onu vezanu za pravosuđe, medije, zapošljavanje i socijalne prilike; naglašava važnost ovih akcija za integraciju različitih etničkih zajednica i stabilnost te europsku integraciju zemlje;
27. žali zbog izostanka većeg napretka u području integriranog obrazovnog sustava te zbog izostanka dodjeljivanja sredstava za provedbu strategije o integriranom obrazovanju; izražava zabrinutost zbog sve manjeg broja mladih ljudi koji vladaju jezikom jednih i drugih; potiče na djelovanje u vezi s tim pitanjem kako bi se izbjegle podjele i potencijalni sukobi na etničkoj osnovi među djecom školske dobi; istovremeno naglašava važnost uključivog neobaveznog dvojezičnog obrazovanja; ostaje zabrinut zbog izdvajanja romskih učenika u školama;
28. vjeruje da bi se prepreke u provođenju popisa stanovništva u skladu najboljim demokratskim standardima mogle djelomično premostiti uvođenjem matičnih knjiga kao privremenog rješenja;
29. žali zbog pogoršanja ugleda zemlje zbog medijskih sloboda; dijeli zabrinutost Komisije da zaštita slobode izražavanja od političkog uplitanja uz pomoć raznovrsnih i pluralističkih medija ostaje ključni izazov za zemlju; u tom pogledu ističe da je nedostatak medijskog pluralizma dijelom rezultat državnog oglašavanja; naglašava potrebu da se osigura neovisnost i održivost javne radiotelevizije, uz poticaj vlastima da u vezi s tim usvoje mjere zaštite u zakonu o medijima; vjeruje da bi sadašnji zakon o medijima trebao biti predmet daljnjih savjetovanja i dijaloga kako bi se dogovor o tako važnoj reformi postigao isključivo uz široku podršku novinarske zajednice u zemlji; ističe da su potrebni veći naponi kako bi se vratilo i obnovilo povjerenje između vlade i medijske zajednice; podupire inicijativu Medijskog instituta u zemlji da uz potporu EU-a

objavi „Bijelu knjigu” o jačanju odnosa civilnog društva i medija; naglašava potrebu za većim naporima za zaštitu prava i neovisnost zaposlenih u medijima; naglašava potrebu za transparentnošću u vezi s vlasništvom nad medijima;

30. ističe napredak koji je prethodno postignut u okviru „okruglog stola“ između vlade i Udruženja novinara, oslanjajući se na stručnost predstavnika OSCE-a za slobodu medija, te vjeruje da ponovno sazivanje okruglog stola i ispunjenje njegovog plana za slobodu izražavanja te osiguravanje odgovarajuće radne sredine za novinare ostaju glavni mehanizmi za ostvarivanje potrebnog napretka; prepoznaje da se puna sloboda izražavanja može postići samo u društvu u kojem su uspostavljena prava javnog pristupa informacijama i javni prostor koji omogućava smislenu javnu raspravu;
31. svejedno vjeruje da nedavni slučaj pritvaranja novinara Tomislava Kezarovskog i ostali slučajevi o čijim bi ishodima isključivo trebalo odlučivati neovisno sudstvo koje radi u okviru Europske konvencije o ljudskim pravima izazivaju zabrinutost zbog moguće primjene selektivne pravde u zemlji u vezi čega bi sva relevantna tijela vlasti trebala poduzeti učinkovite mjere kako bi se to izbjeglo;
32. uzima na znanje novi zakon o lustraciji, ali i zabrinutost koju su Venecijanska komisija i Helsinški odbor izrazili u vezi s ustavnošću i potencijalnom zlouporabom zakona;
33. potiče jačanje mandata povjerenstva za provjeru podataka trajnim prebacivanjem svih potrebnih dokumenta iz obavještajnih i kontra-obavještajnih službi u prostorije tog povjerenstva;
34. ponavlja preporuke iz svoje prethodne rezolucije o osnaživanju civilnog društva; potiče vladu da prepozna važnu ulogu civilnog društva i njegovu dodanu vrijednost u političkoj raspravi te je poziva da u dijalog o kreiranju politika aktivno uključi organizacije civilnog društva (OCD); naglašava ključnu ulogu koju OCD-i mogu imati u stvaranju transparentnijeg, odgovornijeg i uključivijeg procesa integracije u EU; predlaže da se ponudi potpora sektoru civilnog društva kao podrška njegovim inicijativama; pozdravlja uključivanje civilnog društva u radnu skupinu za poglavlje 23 koju je sastavilo Ministarstvo pravosuđa, te potiče sva ministarstva da slijede ovaj primjer; potiče pozitivno razmatranje prijedloga za odabir organizacija civilnog društva koje će sudjelovati u svim radnim skupinama u okviru nacionalnog programa za pravnu stečevinu;
35. žali zbog skromnog napretka i izražava zabrinutost zbog ozbiljnih kašnjenja u provedbi druge vladine strategije za suradnju s organizacijama civilnog društva i njezinog akcijskog plana; zabrinut je zbog nedostatka predanosti civilnom društvu i nedostatka transparentnosti proračunske potpore civilnom društvu; vjeruje da partnerstvo za otvorenu vlast na koje se zemlja obvezala može pružiti prikladan okvir za poboljšanje stanja; pozdravlja i potiče korištenje pokazatelja za procjenu sudjelovanja civilnog društva, kao što je navedeno u Komunikaciji Komisije od 12. rujna 2012. o „Korijenima demokracije i održivom razvoju (COM(2012)0492)”;
36. ponovno poziva Komisiju i vladu da pristanu na izdvajanje minimalne kvotu za iduće programsko razdoblje instrumenta pretpristupne pomoći kako bi se osigurala isplata u visini od 15 % za nedržavne sudionike i zajamčilo da samo civilno društvo upravlja tehničkom podrškom udrugama civilnog društva; također zahtijeva da se nastavi s korištenjem IPA-e II kako bi se potpomogli napori za postizanje učinka poluge s ciljem

da se 9 % državnog proračuna dodijeli preko decentralizirane regionalne i lokalne vlasti;

37. državi odaje priznanje za prethodno poduzete reforme kojima se nacionalni pravni okvir usklađuje s međunarodnim standardima; potiče državu da poveća transparentnost sudbenog vijeća kako bi se smanjila predodžbe da ono radi pod utjecajem i pritiskom; poziva Komisiju da u svojim budućim izvješćima o napretku razmotri i analizira poštovanje presuda Europskog suda za ljudska prava u vezi s ovom zemljom;
38. pozdravlja aktivnosti čiji je cilj poboljšanje stručnosti, neovisnosti i učinkovitosti pravosuđa, odnosno zapošljavanje osoba s diplomom Akademije za suce i tužitelje na ta mjesta, održavanje pozitivnog broja riješenih slučajeva ovih sudova u prvoj polovici 2013., te daljnje smanjenje zaostataka; poziva na ujednačavanje sudske prakse kako bi se osigurao predvidivi pravosudni sustav i povjerenje javnosti;
39. posebno poziva na jačanje Državnog povjerenstva za suzbijanje korupcije, Odjela za suzbijanje korupcije u Ministarstvu unutarnjih poslova, državnog odvjetništva za borbu protiv organiziranog kriminala i korupcije i Državnog ureda za reviziju proračuna, materijalnih i ljudskih resursa; ističe daljnju potrebu usmjeravanja na slučajeve korupcije na visokoj razini i češćeg korištenja naloga za oduzimanje i zapljenu imovine te potiče na nastavak napora za uspostavljanje evidencije osuda u slučajevima na visokoj razini; poziva nezavisne organizacije civilnog društva i medije da razotkriju korupciju i brane nezavisne i nepristrane istrage i suđenja; pozdravlja nastavak napora Državnog povjerenstva za suzbijanje korupcije uz potporu UNDP-a u jačanju preventivnih aspekata borbe protiv korupcije uvođenjem sveobuhvatnog sustava integriteta u devet pilot-općina; podupire nacionalne vlasti u nakani da dovrše izmjenu zakona o suzbijanju korupcije, prošire koncept sustava integriteta na nacionalnoj razini i osiguraju sustavnu i institucionalnu zaštitu zviždača;
40. primjećuje da su aktivnosti osnivanja baze podataka Nacionalne obavještajne službe (NID - National Intelligence Database) još u tijeku te potiče državne vlasti da ubrzaju napore u tom pogledu te da u što kraćem roku ustroje Nacionalni koordinacijski centar za borbu protiv organiziranog kriminala kako bi se osigurala puna potpora borbi protiv organiziranog kriminala, korupcije, prijevare, pranja novca i drugih teških kaznenih djela, uključujući i ona prekogranična;
41. izražava zabrinutost zbog raširenog i dugog korištenja predistražnog pritvora te uvjeta u kojima se drže zatočenici; primjećuje slučajeve nesrazmjerne uporabe policijske sile za vrijeme održavanja prosvjeda; poziva da naponi uloženi u održavanje javnog reda budu razmjerni i da poštuju pravo na javno okupljanje;
42. pozdravlja novi zakon o pravdi za djecu te poziva na davanje dovoljnih financijskih sredstava za njegovu provedbu; i dalje žali zbog nedostatka zdravstvenih i obrazovnih usluga u maloljetničkim zatvorima;
43. pozdravlja smanjenje broja djece u institucionalnoj skrbi, no i dalje je zabrinut zbog velikog broja djece s teškoćama u razvoju koja su još uvijek u institucijama; poziva na daljnje reforme sustava zaštite djece i jačanje kapaciteta centara za socijalni rad radi podupiranja obitelji u nepovoljnom položaju;
44. pozdravlja formiranje Nacionalnog vijeća mladih i napore kako bi se osiguralo da je široke baze i politički nepristrano te da u potpunosti može sudjelovati kao član Europskog

forumu mladih; poziva Agenciju za mladež i sport da ga u potpunosti podrži i sudjeluje u njegovim aktivnostima;

45. potiče vladu da Povjerenstvu za zaštitu od diskriminacije i Odjelu za borbu protiv diskriminacije u Odsjeku za jednake mogućnosti osigura dovoljno ljudskih i finansijskih resursa; poziva na mjere za jačanje svijesti javnosti o ravnopravnosti i nediskriminaciji;
46. pozdravlja ponovno otvaranje LGBT centra u Skopju nakon pet odvojenih napada tijekom zadnjih dvanaest mjeseci; pozdravlja i poziva na širu primjenu zaključaka Državnog povjerenstva za suzbijanje diskriminacije kojima se osuđuje homofobija u školskim udžbenicima; posebno poziva na zabranu diskriminacije na temelju seksualne orijentacije pri zapošljavanju; žali što zakon o suzbijanju diskriminacije i dalje nije u skladu s pravnom stečevinom EU-a; ponovno poziva na izmjenu ovog zakona radi potpune usklađenosti s pravnom stečevinom; osuđuje svako nasilje protiv LGBT zajednice i poziva sve političke vođe i političare u sveukupnom društvu da učine isto; poziva da se počinitelje takvih oblika nasilja privede pravdi; podsjeća vladu i političke stranke na njihovu odgovornost u stvaranju kulture uključivanja i tolerancije;
47. potiče vlasti da sustavno prikupljaju podatke o isključenim i marginaliziranim skupinama, uključujući djecu s ulice, romsku djecu i osobe s invaliditetom; žali što se nisu prikupili podaci o zločinima iz mržnje; ostaje zabrinut zbog broja romske djece u školama za djecu posebnim potrebama, ali pozdravlja vladin sustav stipendiranja, osmišljen kako bi omogućio da romska djeca završe srednjoškolsko obrazovanje;
48. i dalje izražava zabrinutost zbog nastavka diskriminacije Roma; u tom pogledu naglašava da Romkinje trpe dvostruku diskriminaciju na temelju spola i narodnosti, što uglavnom ide ruku pod ruku sa siromaštvom; zabrinut je da je ova davno prepoznata dvostruka diskriminacija široko rasprostranjena, uobičajena i sveprisutna; poziva vlasti da prekinu taj obrazac te snažno potiče na proaktivnu provedbu strategije za uključivanje Roma i akciju osiguravanja pristupa zdravstvu, obrazovanju, zapošljavanju, stanovanju i socijalnoj skrbi za Rome;
49. snažno potiče vladu da riješi problem Roma bez osobnih isprava;
50. poziva vladu da poveća svoje napore u cilju poboljšanja položaja romskih i aškalskih izbjeglica s Kosova;
51. pozdravlja povećanje broja gradonačelnica od nijedne do četiri među ukupno 81 gradonačelnika u zemlji i povećanje broja žena u Palamentu, što je u skladu s rodnim kvotama; međutim zabrinut je zbog postojane prakse dobrovoljnog povlačenja žena iz političkih odluka; pozdravlja izmjene zakona o radu kako bi se omogućila bolja pravna zaštita žena koje su trudne ili su tek rodile, no zabrinut je zbog visoke stope nezaposlenosti među ženama; pozdravlja usvajanje strategije o jednakosti spolova, no primjećuje da javni mehanizmi za jednakost spolova još uvijek ne funkcioniraju ispravno i poziva vladu da poboljša njihovo djelovanje i poveća ljudske i finansijske resurse; poziva vlasti da osiguraju rodne perspektive u svim područjima politike i povećaju potporu i inicijative čiji je cilj povećanje svijesti o jednakosti spolova; žali zbog činjenice da je parlament u skraćenom postupku bez organiziranja šire javne rasprave usvojio važne izmjene zakona o prekidu trudnoće;
52. odaje priznanje vladi za očuvanje makroekonomske stabilnosti i pozdravlja ponovno

ostvarivanje gospodarskog rasta; no primjećuje kako je usklađivanje prihoda bilo sporo te dijeli zabrinutost zbog mogućeg neostvarivanja razine javnog deficita od 2,6 % do 2016. te načina na koji će se konsolidirati javne financije; preporučuje da Komisija zemlji dodijeli status „funkcionirajuće tržišne ekonomije“;

53. pozdravlja realno povećanje BDP-a od 2,9 % u prvom tromjeseću 2013. u odnosu na isto tromjesečje 2012.; primjećuje trend pozitivnih promjena na tržištu rada uz povećanje broja zaposlenih u prvom tromjeseću 2013. za 3,9 % u odnosu na prvo tromjesečje 2012. i pad godišnje stope nezaposlenosti od 4.2%; pozdravlja svrstavanje zemlje u prvih 10 zemalja u svijetu s najvećim napretkom u poslovnom i regulatornom okruženju, prema izvješću Svjetske banke pod nazivom „Doing Business“;
54. pozdravlja namjeru Komisije da pokrene poseban dijalog o socijalnoj politici i politici zapošljavanja s ovom i drugim zemljama u regiji; potiče mjere za osiguravanje donošenja modernog zakona koji u potpunosti poštuje konvencije Međunarodne organizacije rada (ILO); naglašava da je zemlja ratificirala osam temeljnih konvencija ILO-a o radničkim pravim poziva na jačanje kapaciteta socijalnih partnera i jamčenje prava radnika i sindikata; dijeli zabrinutost da je visoka nezaposlenost, posebno u ranjivim skupinama kao što su mladi i žene, i dalje jedan od najvažnijih izazova za vladu te poziva na snažniju akciju suzbijanja siromaštva, visoke nezaposlenosti mladih i diskriminacije;
55. primjećuje mjere koje su državna tijela usvojila glede nedavnih slučajeva izvoza poljoprivrednih proizvoda s visokim razinama pesticida u zemlje EU-a; posebno poziva nadležna tijela da pojačaju kontrole i učinkovitije nadziru provedbu fitosanitarnih standarda EU-a u zemlji;
56. žali što zemlja još nema sveobuhvatnu klimatsku politiku iako se u međunarodnom kontekstu pridružuje stajalištima EU-a; očekuje da će vlada usvojiti potrebne mjere za jačanje upravnih kapaciteta za provedbu zakonodavstva o klimatskim promjenama;
57. ističe da je potrebno uložiti velike napore na području zaštite okoliša, a posebno na području kakvoće vode, zaštite prirode, očuvanja životinjskog svijeta i kontrole industrijskog onečišćenja i upravljanja rizikom; potiče napore u provedbi zakonodavstva na tim područjima; naglašava da se ne može postići znatan napredak bez odgovarajućeg jačanja upravnih kapaciteta; poziva vladu da u tom pogledu poduzme potrebne mjere;
58. ohrabruje vladu da nastavi suradnju s EU-om u energetske sektoru u okviru Energetske zajednice;
59. ističe da je, što se tiče obnovljivih izvora energije, potencijal zemlje neiskorišten također i zbog zamršene administrativne procedure i cijene električne energije; u tom pogledu poziva tijela vlasti da pojačaju napore na tom području kako bi ispunile obvezu Energetske zajednice o punoj provedbi Direktive o obnovljivim izvorima energije do početka 2014.;
60. ponovno potvrđuje svoju snažnu potporu liberalizaciji viznog sustava u državama Zapadnog Balkana kao važnog stupa u procesu europskih integracija; poziva države članice EU-a na skraćivanje postupaka traženja azila za građane zemalja Zapadnog Balkana koji unutar schengenskog područja putuju bez vize čime bi se na učinkovit način smanjio broj neutemeljenih zahtjeva za azil, dok bi podnositelji zahtjeva za azil i dalje imali pravo iznošenja svog slučaja tijekom opsežnog saslušanja;

61. ponavlja da se mora održavati pravilna ravnoteža između legitimnih mjera za borbu protiv nezakonite migracije i izbjegavanja etničkog profiliranja ili drugih radnji koje su potencijalno diskriminatorne u odnosu na pravo slobodnog kretanja; pozdravlja regionalnu suradnju vezanu uz migracije i izbjeglice; snažno potiče da se na zemlju nastavi primjenjivati postojeći sustav liberalizacije viza koji provodi EU; vjeruje da ovu zemlju treba proglasiti „sigurnom zemljom podrijetla“ kako bi se omogućili brži postupci za rješavanje zahtjeva; poziva vladu da očuva postojeći slobodni režim viza sa susjednim državama i da pojača napore za poboljšanje socijalnog i ekonomskog položaja manjina i spriječi svaki oblik diskriminacije ili primjenu negativnih mjera poput ograničavanja putovanja za ljude kojima je odbijen zahtjev za azil u EU-u;
62. prima na znanje vladine napore za obnovu lokalne cestovne infrastrukture u zemlji s ciljem razvoja alternativnog turizma i poboljšanja života građana; u tom pogledu ohrabruje zemlju da zauzme dinamičniji pristup projektima regionalnog razvoja u okviru instrumenta za pretpristupnu pomoć (IPA) koji će povećati prekograničnu suradnju i veze među zemljama u regiji i da sudjeluje u razvoju modernog i ekološki učinkovitog željezničkog sustava koji povezuje Jugoistočnu Europu s ostatkom kontinenta; poziva na daljnji napredak u usklađivanju prometne politike i njezino usklađivanje s pravnom stečevinom;
63. prima na znanje sastanak ministara prometa ove zemlje i Bugarske, održan 28. studenoga 2013. u Sofiji, te izražava nadu da će se obveze dovršavanja željezničke veze između dviju zemalja, potvrđene na sastanku, ispuniti u kratkom roku, budući da će se time otvoriti nove gospodarske perspektive za regiju;
64. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, vladama i parlamentima država članica i vladi i parlamentu zemlje.